

خزمهتگوزاری پەروەردەیی کۆمەڵایەتی
پوختەیهک لە رێنمایی بۆ دایکان و باوکان و پەروەردەکاران

**بۆچی ئەوان گۆیرایەل نابن؟
چەند نامۆژگاریەک بۆ چۆنیەتی گفت و گو لەگەڵ منداڵەکەت**

**روون و راشکاو بن دەربارە ی ئەوەی چاوەروانی
دەکەن**

- پێیان بلێن ئێوە چیتان دەوێت لەوان کە بیکەن.
"باش بن" زۆر نادیار و تەم و مژاویە
- بۆ نموونە: "کە تۆ ئەرکی مألەوت تەواو کرد،
دەتوانی برۆیتە دەرەو" یان "پێش کاتی خۆیندەنەوهی
چیرۆک، تۆ دەبیت ددنهکانت بشۆیت، دەم و چاوت
بشۆیت و پێجامە بکەیتە بەر".

رێنمایی بینراو و کاتژمێر بەکار بهێنە

- بینین یان خۆیندەنەوهی شتیک هەشت هیندە زیاتر لە
تەنھا گوتن هاوکاری منداڵەکەت دەکات زانیاریەکانی
بەبیر بێتەوه.
- داواکاریە چاوەروانکر او هەمان لەسەر خستەیهک یان
و هک بەشیک لەرێساکانی ناومال بنوسەوه.
- وێنە یان وشە، یان هەردووکیان بەکار بهێنە
- کاتژمێر بەکار بهێنە بۆ هاوکاریکردنی منداڵەکەت
تاو هکو ئاگادار و ووشیار بێت دەربارە ی کات و هانیان
بدات ئەرکەکانیان تەواو بکەن.

سەرئێجە کاتیک شتی باش دەکەن

- سەرئێج بەهەڵس و کەوتانە ی کە تۆ دەتەوێت
زیاتر بیانینیت.
- نموونە: (تۆ جیگاکی خۆت ریکخستەوه ئەو
بەیانیه، کاریکی نایابه) یان (تۆ رینگات بە
خوشکەتەدا لە پێش تۆدا بروات، کاریکی جوانت
کرد)
- سەرئێج بەهەل و تەقەلا، نەوهک تەنھا
دەرئێجام. لەوانهیه هەندیک کاتیان بۆی تاو هکو
شتهکان بە راستی بکەن.

**هەلبژاردە پێشکەش مەکە کاتیک شۆینی هیچ
هەلبژاردەیهک نیه**

- "دەتوانی ئەو شتە بۆ من بێنی؟" (پیتوانیه کاتی
خۆئامادە کردنت بێت؟) هەردووک پرسیار
هەلبژاردە دەبەخشن. ئەگەر منداڵەکەت گوتی
نەخیر وا دەر دەکەوی کە هەلهی کردووه،
هەرچەندە ئەو ئەو هەلبژاردە ی پێدرا بوو.
- داواکاری روون و ئاشکرا بکە، هەروەک:
(پێنج دەقیقە ی تر، کاتی رویشتنه)

گۆرانکاری لە داواکاریەکان بکە

- منداڵەکان بە رێژە و شیوازی جیاواز گەشه
دەکەن. هەندیکیان هاوکاری و پشتگیری
زیاتریان پێویستە تا تواناکیان لەهاتوانە دەبیت.
- منداڵەکەت پێویستی بە کاتی زیاتر و پشتگیری
زیاتر ههیه . ئەگەر بەر بەستی دەررونی یان
عەقڵی هەبیت لەبەردەمی ، یان ئەگەر لە
تواناکی بێرکردنەوه و گەشه ی جەستەیی لە
دوواوهی هاوملەکانی بن .

**گۆرانکاری بکە لە بێرکردنەوه کانت تا زیاتر نەرینی
بیت.**

- بێر لەوه بکەوه چەند رینگایان بریوه و لە کوێ بۆ
کوێ هاتوون. منداڵەکان کەسانی پێگەیشتووی
بچووک نین منداڵ و مێردمنداڵ بە شیوازی
جیاواز لە گەوره و پێگەیشتوو بێر
دەکەنەوه. مێشکیان هیشتا بەتەواوتی گەشه ی
نەکردووه تاو هکوو دگەنە تەمەنی ۲۰ سالان.
- ئامانج و چاوەروانی جیاوازیان هەن، ئەوهی منداڵان
بیری لێدەکەنەوه و بەگرنگی دەزانن جیاوازیان
لەوهی پێگەیشتوووان بەگرنگی دەزانن.

هەرگیز له ژوری ئەملا (له دووره وه) په ورو دهی منداله کانت مه که

نیشانیډه که تو بایه خ ده دی

- مندال دهیوئیت ههستیکات که گوئی لینگیراوه. به منداله کهت نیشانیډه که گوئی لیده گریت. به سوز وه لامبدهروهه تا نیشانیډه ی که به لای تو بایه خی ههیه.
- نمونه: نه گهر منداله کهت گووتی (کهس یاری له گهل مندا نه کرد له کاتی یاری، من هەرگیز نارومه وه). تو ده توانی بلئی (وهیش، ههچ کهس یاری له گهل تو نه کرد؟ دلنیام که ههستت به ته نیایی و بیئومیډی کردوه)

- په یوه نډیکردن (گفت و گو) زور گرنگه. ناکرئیت له ژوریکه تره وه نه جامبدرئیت.
- روو بهروو له گهل منداله کهت بدوئ (گفت و گو بکه) به پپی نه وهی که منداله کان چی ده کهن، نهوان لهوانه یه پیوئستیان دهست گوشین و دهستخوشی جهسته یی و دهست له پشتدان هه بیئت بو سهرنجر اکئیشان.

خوړاگر و پیداگر به و له سهر به دوواداچوون به رده و امبه

چالاکانه گوئیگره

- مندال پیوئستی به بیستنی هه مان په یامه چندانجار. نه گهر تو په یامه کهت بگوریت، سهر له مندال ده شیوئینی.
- نه گهر به رده و ام نه بیئت له سهر پلانه کهت، نه وه په یامه ی تو ده یه خشی گرنگی نابئیت.

- ببه به گوئیگریکی نه کتئیف
- گوئیگره بو نه وهی تئیکه ی، نه وهک بو نه وهی وه لامبده یته وه
- ته و او سهرنج بده
- قسه مه بره و ناموژگاری پئشنیار مه که له کاتی گوئیگرتن

ببه به مؤدیلی نمونه یی باش

- مندال له ژیانی کرداری فیرده بن. منداله کهت له کردار و گوئاری تو فیرده بیئت.
- منداله کهت به کردار فیربکه. چاوهروان مه به که له خودی خوئانه وه فیربن.
- بو فیرکردن به دوای نه م ههنگاوانه دا برو: پئیان نیشانیډه چون چون، به یه که وه نه نجامی بدن، چاوډیریان بکه که نهوان نه نجامی ده دن، دووچار ریگیان پئیده که به ته نیا خوئان نه نجامی بدن.

به سهر له قانن نیشانی بده که تئیده گه ییت

بو زانیاری زیاتر یان هاوکاری: سهیری (بلاو کراوه ی به یه که وه گه شه ده که بن) بکه له ویسایتی:

'Growing together Flyer'

<https://www.hamiltonhealthsciences.ca/mcmaster-childrens-hospital/>

بو بهرنامه ی کومه له و گروهی به خوئاری بو تو مارکردن په یوه ندی بکه به ژماره 74147 * 2100-521-905 خزمهتگوزاری په ورو ده یی کومه لایه تی سه نته ری ته ندروستی مندالان له روژن جوئیس نه خوئشخانه ی مندالان له ما کماسته ر